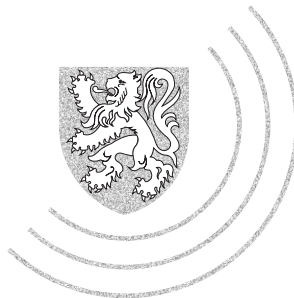

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

10 juli 2003

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heren Jan Van Duppen en Carlo Daelman –

houdende de verplichting tot het plaatsen van rookdetectoren in woongelegenheden

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Samenvatting : dit voorstel van decreet strekt ertoe het plaatsen van rookdetectoren verplicht te stellen voor alle verkeers- en gebruiksruimten in elke woning in het Vlaamse Gewest.

Jaarlijks brandt het ongeveer 12.000 keer in België. Meer dan 100 doden en een nog groter aantal gewonden is daarvan de trieste balans. Om nog maar te zwijgen van de psychische en fysieke trauma's en de enorme materiële schade die brand veroorzaakt. Ruim 80% van de slachtoffers komen om in woningbranden.

De meeste (woning)branden breken 's nachts uit. De meeste slachtoffers sterven in hun slaap, verrast door de giftige rook en gassen die vrijkomen. Het is immers een illusie te geloven dat je wakker wordt door de brandgeur bij een beginnende brand. Integendeel, wie slaapt, ruikt niets en door de rook en het gas valt hij of zij in een nog diepere slaap.

De meeste slachtoffers van brand sterven bij het begin van de brand. Behalve de giftige rook en de gassen die vrijkomen, is ook de razendsnelle en allesverzengende hitte-ontwikkeling, die bij woningbranden kan optreden, daarvoor verantwoordelijk. In slechts enkele minuten tijd stijgt de temperatuur in een brandende kamer tot boven de 300° Celsius, tot zelfs 1200° Celsius. In zo'n omgeving verliest eenieder snel het bewustzijn.

Daarom is het van vitaal belang dat de bewoners zo snel mogelijk worden gewekt bij een beginnende brand. Zelfs bij een snelle interventie duurt het al gauw enkele minuten voordat de brandweer ter plaatse kan zijn. Voor de bewoners is het van levensbelang dat zij de woning zo snel mogelijk verlaten, nog voor de brandweer ter plaatse is.

Om de kans te hebben een woning bij brand tijdig te kunnen verlaten, is het essentieel dat bij het ontstaan van iedere brand een alarm in werking treedt. Dat veronderstelt een automatische branddetectie, die het gebrek aan menselijke waakzaamheid compenseert. Voor de automatische branddetectie bestaan er twee mogelijkheden : ofwel een branddetectiesysteem, ofwel een rookdetector.

In dit voorstel van decreet wordt geopteerd voor de plaatsing van optische rookdetectoren, in plaats

van ionische rookdetectoren of branddetectiesystemen.

Op plaatsen die door een groot aantal personen worden bezocht, zoals ziekenhuizen, rusthuizen, hotels, scholen, enzovoort hebben branddetectiesystemen al vaak hun doeltreffendheid bewezen.

Er wordt gekozen voor optische rookdetectoren, en niet voor ionische detectoren, omdat er bij deze laatste soort een risico is op nucleaire besmetting bij beschadiging (door brand) en omdat hun recyclageproces duurder is. Daarenboven blijkt uit Nederlandse proeven dat de reactiesnelheid van de optische rookdetector sneller is bij zogenaamde smeulbranden dan de reactiesnelheid van een ionisatiedetector. Smeulbranden onderscheiden zich van vlammenbranden door een langzamere ontwikkeling, met als gevolg een tragere vlamvorming, wat op zijn beurt gepaard gaat met de ontwikkeling van grotere rookdelen. Bij woningbrand gaat het in de meeste gevallen om smeulbranden, die veroorzaakt worden door bijvoorbeeld een kortsluiting, een smeulende sigaret, enzovoort. Het aantal dodelijke slachtoffers ligt wegens de giftige rookontwikkeling ook veel hoger bij smeulbranden dan bij vlammenbranden.

Internationale studies tonen aan dat rookdetectoren levens kunnen redden. Uit Britse statistieken blijkt bijvoorbeeld dat bij woningbranden die ontdekt worden door rookdetectoren, het aantal slachtoffers per 1000 branden vermindert tot 3, terwijl zonder rookdetectoren gemiddeld 9 mensen omkomen. Volgens diezelfde studie kunnen 68% van de woningbranden die ontdekt worden door een rookdetector, worden beperkt tot de vuurhaard en 98% tot de ruimte waar de brand uitbreekt. Wanneer een rookdetector ontbreekt, is dat respectievelijk 41% en 90%.

Uit internationaal onderzoek blijkt ook dat de meeste branden zich voordoen in verblijfsruimten. Uit een Nederlands onderzoek dat in 2000 uitgevoerd werd ter voorbereiding van het zogenoemde Bouwbesluit (dat onder meer rookdetectoren in nieuwbouwwoningen in Nederland verplicht stelt), bleek dat slechts 4% van de branden ontstaan in de verkeersruimten (hall of gang) van een woning, terwijl 83% van de branden ontstaan in een verblijfsruimte (living, keuken, slaapkamer, enzovoort) die grenst aan de hall/gang. Voor een maximale detectie is het daarom aanbevelenswaardig rookdetectoren niet enkel in de verkeersruimten maar ook in de verblijfsruimten te plaatsen.

Om de veiligheid van de bewoners te bevorderen en om zoveel mogelijk slachtoffers te voorkomen, stellen wij voor om voor alle woningen in het Vlaamse Gewest de verplichting op te leggen dat er ten minste één rookdetector per bouwlaag aanwezig is.

Het is in België immers zeer slecht gesteld met de preventieve plaatsing van rookdetectoren in woningen. Dat blijkt als we de situatie in België vergelijken met die in andere Europese landen. Vooral in de Scandinavische landen is de rookdetector ingeburgerd. In Noorwegen heeft 98% van de woningen minstens één rookdetector, in Zweden 88% en in Finland 66%. In België daarentegen schat men het gebruik van rookdetectoren in particuliere woningen op 3 tot 10%. Bovendien blijkt uit een rapport van de Vlaamse Gemeenschap van april 2002 over een onderzoek naar de kwaliteit van 1779 onderzochte woningen in het Vlaamse Gewest dat in de helft van de onderzochte woningen een reëel brandgevaar bestaat. Wegens dat gevaar wensen de indieners van dit voorstel van decreet de plaatsing van rookdetectoren verplicht te stellen voor alle woningen. Dat kan onmiddellijk van toepassing worden voor alle nieuwbouwwoningen. Voor alle overige woningen gaat de verplichting in vóór een uiterlijke datum die bepaald wordt door de Vlaamse regering.

Via de brandverzekering kan worden gecontroleerd of die verplichting wordt nageleefd. Dat is mogelijk door de aanwezigheid van een rookdetector als voorwaarde op te nemen in de polis, vanaf het moment waarop die verplichting voor alle woningen van toepassing wordt.

Jan VAN DUPPEN

Carlo DAELMAN

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- bouwlaag : verdieping ;
- besloten ruimte : al de ruimten of vertrekken, al dan niet af te sluiten, die een eigen functie vervullen, hetzij als verblijfsruimte zoals een woonkamer, eetkamer, keuken, studeerkamer of kantoor, slaapkamer, hetzij als verkeersruimte zoals bijvoorbeeld een trap, overloop, hall of gang.

Artikel 3

In iedere woning of appartement, en op iedere bouwlaag, wordt iedere besloten ruimte, waar men voorbij moet om een uitgang naar buiten te bereiken, uitgerust met ten minste één rookdetector.

Artikel 4

De eigenaar van de woning is verplicht deze rookdetectoren te plaatsen.

Artikel 5

De Vlaamse regering bepaalt wanneer uiterlijk alle woningen en appartementen moeten voldoen aan die verplichting.

Jan VAN DUPPEN

Carlo DAELMAN
